

STANDARDY OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

Opracowane w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Józefowie

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez osoby zatrudnione w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Mazowieckim Centrum Neuropsychiatrii (ZSO w MCN) w Józefowie jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Praca z uczniami i uczennicami będącymi jednocześnie pacjentami oddziałów szpitalnych Mazowieckiego Centrum Neuropsychiatrii (MCN) w Józefowie, polega na zauważaniu i uwzględnianiu ich indywidualnych potrzeb, nawiązywaniu i podtrzymywaniu prawidłowej relacji opartej na szacunku i otwartości oraz tworzeniu przestrzeni do komunikowania swoich myśli, emocji i potrzeb. Celem polityki „Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem” jest zapewnienie uczniom i uczennicom ZSO w MCN w Józefowie sprzyjających warunków do nauki oraz rozwoju w atmosferze życzliwości, szacunku, akceptacji i bezpieczeństwa oraz tworzenie środowiska wolnego od czynników, które mogą doprowadzić do naruszenia praw dziecka. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników szkoły i inne osoby dorosłe z otoczenia dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Personel ZSO w MCN w Józefowie, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Podstawy prawne Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem

§1.

1. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.)
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
4. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).
5. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.).

9. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) - art. 23 i 24
10. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).
11. Ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1709).
12. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych. (Dz.U.2019.1781 t.j. z dnia 2019.09.19)

Rozdział II

Objaśnienie terminów

§2.

1. Pracownikiem ZSO w MCN w Józefowie jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej.
2. Dzieckiem jest każdy uczeń i uczennica ZSO w MCN w Józefowie.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
4. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
6. Krzywdzeniem jest m. in.:
  - a. Przemoc fizyczna - jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
  - b. Przemoc emocjonalna (psychiczna) - to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucenie własnych poglądów, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, itp.
  - c. Przemoc seksualna - to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu

fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Z przemocą seksualną mamy również do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między małoletnim a innym małoletnim, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności lub władzy.

- d. Zaniechywanie - to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.
7. Interwencja w sytuacji krzywdzenia dziecka rozumiana jest jako powiadomienie odpowiednich instytucji: policji, prokuratury, sądu rodzinnego i sądu d/s nieletnich o przestępstwie lub zagrożeniu dobra dziecka, w celu podjęcia przez te instytucje działań w ramach swoich obowiązków służbowych, które zapobiegą krzywdzeniu dziecka, spowodują wyciągnięcie odpowiedzialności w stosunku do sprawcy, wesprą dziecko i rodzinę w sytuacji kryzysu.
8. Zespół interwencyjny - zespół powołany przez dyrektora szkoły w przypadkach podejrzenia krzywdzenia dziecka. W skład Zespołu wchodzi: dyrektor lub wicedyrektor, pedagog, wychowawca, nauczyciel zajęć pozalekcyjnych oraz ewentualnie inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka.
9. Osoba odpowiedzialna za Internet to wyznaczony przez dyrektora ZSO w MCN w Józefowie pracownik sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie ZSO w MCN w Józefowie oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.
10. Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem to wyznaczony przez dyrektora ZSO w MCN w Józefowie pracownik sprawujący nadzór nad realizacją *Polityki*.
11. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację tego dziecka.
12. Polityka - oznacza niniejszy dokument opracowany przez zespół specjalistów mający na celu wprowadzenie standardy ochrony małoletnich.

Rozdział III

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§3.

1. Rekrutacja pracowników ZSO w MCN w Józefowie odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady stanowią *Załącznik nr 1*. do niniejszej *Polityki*.
2. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i dziecko–dziecko ustalone w ZSO w MCN Józefowie. Zasady stanowią *Załącznik nr 4*. do niniejszej *Polityki*
3. Pracownicy ZSO w MCN w Józefowie posiadają stosowną wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci, które zawarte są w *Załączniku nr 5*.

4. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy ZSO w MCN w Józefowie zgłaszają ten fakt dyrekcji ZSO w MCN w Józefowie oraz personelowi medycznemu oddziału szpitalnego, którego pacjentem jest dziecko. Podejmują również rozmowę z rodzicami, przekazując im informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywują ich do szukania dla siebie pomocy.
5. Pracownicy ZSO w MCN w Józefowie monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

Rozdział IV

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

§4.

1. Ze względu na specyfikę ZSO w MCN w Józefowie wszelkie czynności mające ochronić ucznia przed krzywdzeniem podejmowane są w porozumieniu z personelem medycznym oddziału szpitalnego, w którym hospitalizowane jest dziecko, a w szczególności z ordynatorem/kierownikiem oddziału, lekarzem prowadzącym, psychologiem prowadzącym oraz psychologami prowadzącymi terapię rodzinną.
2. Nadrzędną rolę w diagnozie sytuacji rodzinnej dziecka, pogłębieniu wywiadu, rozmowach terapeutycznych oraz podejmowaniu interwencji kryzysowej ma personel medyczny oddziału szpitalnego, w którym przebywa uczeń (w szczególności ordynator/kierownik oddziału, lekarz prowadzący, psycholog prowadzący, psycholodzy prowadzący terapię rodzinną i prowadzący grupy terapeutyczne).
3. Pracownicy szkoły mają obowiązek zgłaszać wszelkie niepokojące sygnały mogące świadczyć o krzywdzeniu dziecka dyrektorowi szkoły oraz personelowi medycznemu oddziału, w którym przebywa dziecko, podczas zebrań klinicznych zespołu terapeutycznego lub bezpośrednio do lekarza, psychologa prowadzącego dziecko.
4. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego stanowią *Załącznik nr 6* do niniejszej *Polityki*.

Rozdział V

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci

§ 5.

1. ZSO w MCN w Józefowie zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Pracownicy ZSO w MCN w Józefowie zobowiązani są do zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarzają oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe dzieci są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

4. ZSO w MCN w Józefowie, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
5. W ZSO w MCN w Józefowie nie jest dozwolone rejestrowanie wizerunku dzieci. Na użytek wewnętrzny, w związku z koniecznością dokumentowania pracy szkoły, można rejestrować jedynie efekty pracy/aktywności uczniów i uczennic.
6. Wytyczne dotyczące zasad rejestracji i publikacji wizerunku dziecka stanowią *Załącznik nr 8*. do niniejszej *Polityki*.

Rozdział VI

Zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.

§ 6.

1. Infrastruktura sieciowa ZSO w MCN w Józefowie umożliwia dostęp do Internetu personelowi i dzieciom w czasie zajęć i poza nimi.
2. Na terenie ZSO w MCN w Józefowie dostęp dziecka do Internetu możliwy jest:
  - a. pod nadzorem pracownika ZSO w MCN w Józefowie w pracowni komputerowej i w bibliotece;
  - b. pod nadzorem nauczyciela lub nauczyciela zajęć pozalekcyjnych w oddziale szpitalnym.
3. Pracownicy ZSO w MCN w Józefowie czuwają nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci przez cały czas trwania zajęć.
4. W przypadku dostępu do Internetu realizowanego przez dzieci pod nadzorem pracownika ZSO w MCN w Józefowie, pracownik ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
5. Sieć jest monitorowana tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
6. Rozwiązania organizacyjne na poziomie ZSO w MCN w Józefowie bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
7. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w placówce.
8. ZSO w MCN Józefowie, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązany do podejmowania działań zabezpieczających dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich bezpieczeństwa i prawidłowego rozwoju. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych stanowią *Załącznik nr 9*. do niniejszej *Polityki*.
9. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za Internet przeprowadza z dziećmi cykliczne szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
10. ZSO w MCN w Józefowie zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących zasad bezpiecznego korzystania z Internetu.

Rozdział VII

Monitoring stosowania *Polityki*

§ 7.

1. Dyrekcja ZSO w Józefowie jest odpowiedzialna za *Politykę* ochrony dzieci w ZSO w Józefowie.
2. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji *Polityki*, za reagowanie na sygnały naruszenia *Polityki* oraz za proponowanie zmian w *Polityce*.
3. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, przeprowadza wśród pracowników i uczniów ZSO w MCN Józefowie ankietę monitorującą poziom realizacji *Polityki* (co najmniej raz na dwa lata). Wzór ankiety stanowi *Załącznik nr 10.* do niniejszej *Polityki*.
4. W ankiecie pracownicy oraz uczniowie ZSO w MCN w Józefowie mogą proponować zmiany *Polityki* oraz wskazywać naruszenia *Polityki* w placówce.
5. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu lub inna osoba przez nią wskazana, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrekcji ZSO w MCN w Józefowie.
6. Dyrekcja ZSO w MCN w Józefowie wprowadza do *Polityki* niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom nowe brzmienie dokumentu.

Rozdział VIII

Przepisy końcowe oraz zasady i sposób udostępniania personelowi, małoletnim i ich rodzicom *Polityki* do zapoznania się.

§ 8.

1. *Polityka* wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla personelu ZSO w MCN w Józefowie, dzieci i ich opiekunów, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników, poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej i wywieszenie w widocznym miejscu w budynku głównym ZSO w MCN w Józefowie, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla dzieci.
3. Każdy pracownik, po zawarciu umowy o pracę ma obowiązek zapoznać się z *Polityką* i stosować jej postanowienia. Oświadczenie o zapoznaniu się i przyjęciu do stosowania włącza się do akt osobowych pracownika.
4. Rodzice uczniów zapoznawani są z *Polityką* podczas pierwszego zebrania z rodzicami w nowym roku szkolnym. Jeżeli uczeń zostaje przyjęty w ciągu roku szkolnego, rodzic zostaje powiadomiony, że treść *Polityki* została umieszczona na stronie internetowej lub jest dostępna w sekretariacie.

5. Uczniowie oddziału dziennego zapoznawani są z *Polityką* podczas jednych z pierwszych zajęć z wychowawcą klasy, realizowanych na początku każdego roku. Potwierdzeniem zaznajomienia się z dokumentami jest podpisany przez ucznia *Załącznik nr 11*. Uczniowie przyjęci w trakcie roku szkolnego zapoznawani są z *Polityką* przez wychowawcę klasy w ciągu 30 dni od daty zapisu do szkoły.
6. Uczniowie oddziałów stacjonarnych zapoznawani są z *Polityką* w ciągu 30 dni od daty zapisu do szkoły. Za zapoznanie uczniów z *Polityką* odpowiedzialni są wychowawcy zajęć pozalekcyjnych.